

קאמבק: האם שונית האלמוגים באילת מתאוששת?

שלחו להדפסה

במצבם של האלמוגים חל שיפור מעודד, כך עולה מבדיקות שערך המכון הבינאוניברסיטאי למדעי הים באילת. "בפעם הראשונה זה שנים, שטח ההתפרסות של האלמוגים בשונית גדל", אומרים החוקרים. הסיבה האפשרית: הוצאת כלובי הדגים ממפרץ אילת יעל עברי-דראל

הצלה במצולות

השנים האחרונות לא היטיבו עם מצבה של שונית האלמוגים באילת, אולם השנה היא רושמת התאוששות מפתיעה: דו"ח שפרסם המכון הבינאוניברסיטאי למדעי הים באילת מגלה שיפור מעודד במצבה. "חזרנו 'אחורה' למצב ששרר בשנת 2004, לאחר שב-2006 נרשם המצב החמור ביותר בחמש השנים האחרונות", מפרט פרופ' אמציה גנין, אקולוג ימי חבר המכון ומחבר הדו"ח. "השיפור הוא באחוז הרקמה החיה בכל אלמוג, שהלך והידרדר בשנים האחרונות. בנוסף, לראשונה מזה שנים גדל שטח האלמוגים בשונית".

"שיפור מורגש". אלמוגים בים האדום צילום: לע"מ

לחצו כאן להגדיל הטקסט

שונית אלמוגים (צילום ארכיון: index open)

המים הירדניים מסבירים פנים לאלמוגים

משנת 2002 מפעיל המכון הבינאוניברסיטאי תוכנית ניטור, אותה גיין מוביל בהתנדבות, שתוצאותיה מועברות אחת לשנה למשרד להגנת הסביבה. התוכנית בוחנת את מצבן של מושבות האלמוגים במפרץ אילת, ובמסגרתה גיין וצוותו סורקים את בתי הגידול המרכזיים, את שונית האלמוגים עצמה ואת אזור המים הפתוחים. כשלרשותם תקציב העומד על כמיליון שקל בשנה, אנשי המכון בוחנים מקרוב כ-3,000 אלמוגים החיים בשונית, ואת גודל השטח בו הם מתפרסים.

"אחת לחודש אנחנו יוצאים להפלגת ניטור במים הפתוחים, ופעמיים בשנה בודקים את המים בצד הירדני בשיתוף עם עמיתינו הירדנים", מספר גיין. מצבה של השונית בצדו הירדני של מפרץ אילת, אם תהיתם, טוב יותר ממצבה בצד הישראלי. בהפלגת המחקר החודשית, גיין מפרט, נבחנים המים האילתיים על-פי פרמטרים

שונים: טמפרטורת המים, מליחותם, כמות חומרי הדשן המצויה בהם, שיעור האצות והפלנקטון ועוד. נוסף לאלמוגים גם דיירים אחרים בשמורה זוכים לסקירה מדוקדקת, בהם חבצלות הים, קיפודים, חסרי חוליות ודגים.

מה ההסבר לשיפור במצב? בשל ראשוניות הממצא, החורג מהמגמה השלילית של השנים האחרונות, החוקרים מתקשים לייחס את השינוי לסיבה חד-משמעית. אולם ייתכן שלשינוי גרמה הוצאת כלובי הדגים

ממימי המפרץ, שהחלה בשנת 2007 ואמורה להסתיים בסוף החודש. "הכלובים, שבשיאם הניבו כ-2,250 טון דגים בשנה, הגדילו את כמות חומרי הדישון במים וגרמו להפצת מחלות", מסביר גנין. "העובדה שרובם הוצאו מהמים יכולה להיות הסיבה לשיפור במצב האלמוגים".

שונית אלמוגים (צילום ארכיון: index open)

"פרויקט 'תעלת הימים' עלול לפגוע באלמוגים"

ממצאי תוכנית הניטור יוצגו מחר (ג') בכנס השנתי של האגודה הישראלית לאקולוגיה ולמדעי איכות הסביבה, המתקיים בשיתוף מוסד שמואל נאמן. גנין ועמיתיו ידונו בסכנות הצפויות לשונית נוכח הכוונה להקים באזור "מגה-פרויקטים", בהם [פרויקט 'תעלת הימים' השנוי במחלוקת](#), אותו מקדם נשיא המדינה שמעון פרס. עד עתה, הדיון הציבורי התמקד בהשלכות הפרויקט על אזור הערבה וים המלח. הצעת מחקר שגיבשו אנשי המכון הבינאוניברסיטאי באילת בשיתוף עם המכון לחקר ימים ואגמים, המכון הימי בעקבה וקבוצת מדענים מאוני' סטנפורד, מבקשת לבחון גם את השלכותיו על מימי מפרץ אילת.

החוקרים חוששים מתוצאותיה של שאיבת כמות גדולה של מי ים מחלקו הצפוני של המפרץ, שאמורה להתבצע במסגרת הפרויקט. "שאיבת כמות גדולה כל-כך של מים תגרום לשינוי משטר הזרמים במפרץ", מסביר גנין, השותף להצעת המחקר. "שינוי כזה עשוי להסיט את תנועת היצורים החיים במים - ולהשפיע באופן מרחיק לכת על מצבה של שונית האלמוגים". 'משטר' הזרמים הנוכחי מביא לאזור ביצי דגים ויצורים נוספים מערב הסעודית וירדן. "התנועה הטבעית הזו היא למעשה הגעתו של דור חדש של יצורים חיים, ובלעדיו אין לחיים בה אפשרות להתחדש", גנין מתריע.

- הכינוס השנתי של האגודה הישראלית לאקולוגיה ולמדעי איכות הסביבה, שלישי-רביעי 17-18/6, הטכניון, חיפה. לפרטים נוספים [לחצו כאן](#)

חזרה